

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

“KELISHILDI”

Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi _____

“ ” _____ 2023 yil

“TASDIQLAYMAN”

Urganch davlat universiteti rektori
B.Abdullayev _____

“ ” _____ 2023 yil

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI

61010300 – Sport faoliyati (Basketbol) ta’lim yo’nalishi
uchun

Urganch – 2023

Dastur Urganch davlat universiteti o'quv-uslubiy Kengashida ko'rib chiqilgan va ma'qullangan. 2023 yil 19-aprel 4-sonli majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

UrDU "Sport faoliyati" kafedrası mudiri: p.f.n., dotsent, F.T.Masharipov

UrDU "Jismoniy madaniyat" fakulteti dekani: p.f.n., dotsent S.U.Ko'palov

UrDU "Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi kafedrası mudiri: p.f.b.f.d. (PhD) Z.T.Sherov

UrDU "Sport faoliyati" kafedrası dotsenti: B.J.Yadgarov

UrDU "Jismoniy madaniyat nazariyasi va metodikasi kafedrası o'qituvchisi: p.f.b.f.d. (PhD) J.Sh.Jammatov

Taqrizchilar:

UrDU "Sport faoliyati" kafedrası professori: M.M.Raximov

UzMU Taekvondo va sport faoliyati fakulteti dekani prof: V.Sh.Raximov

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Urganch davlat universiteti 61010300-Sport faoliyati (Basketbol) ta’lim yo‘nalishi yo‘nalishi bo‘yicha 2023-2024 o‘quv yili qabuli uchun abuturentlardan qabul qilinadigan ijodiy (kasbiy) imtihonlarning me‘yoriy talabalari, baholash mezonlari hamda o‘tkazish tartibi

KIRISH

Jamiyatimizda sog‘lom turmush tarzini shakillantirish, aholining, ayniqsa yosh avlodning jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan muntazam shug‘ullanishi uchun zamon talablariga mos shart-sharoitlar yaratish, sport musobaqalari orqali yoshlarga o‘z irodasi, kuchi va imkoniyatlariga bo‘lgan ishonchni mustax-kamlash, mardlik va vatanparvarlik, ona Vatanga sadoqat tuyg‘ularini kamol topish, shuningdek, yoshlar orasidan iqtidorli sportchilarni saralab olish ishlarini tizimli tashkillashtirish hamda jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirishga yo‘naltirilgan keng ko‘lamli ishlar amalga oshirilmoqda.

Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me‘yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmoqda. Jumladan, O‘zbekiston Respublikasining “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi Qonuni va “Ta’lim” to‘g‘risidagi Qonunlari, hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi PQ – 2909-sonli “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, 2017 yil 27 iyuldagi PQ – 3151-sonli “Oliy ma’lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishda iqtisodiyot sohalari va tarmoqlarning ishtirokini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi, 2020-yil, 24 yanvardagi “O‘zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 5924-sonli Farmoni, 2021-yil 5 noyabrdagi “Sport ta’limi tizimini tubdan takomil-lashtirish orqali Olimpiya va Paralimpiya sport turlari bo‘yicha sportchilar zaxirasini shakllantirish sifatini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ – 5279-son Qarori va 2022 yil 15 iyundagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Davlat oliy ta’lim muassasalariga o‘qishga qabul qilish jarayonlarini tashkil etish to‘g‘risidagi” PQ-279-son Qarorlari shular jumlasidandir.

Ushbu dastur O‘zbekiston Davlat jismoniy tarbiya va sport universitetining Kengashida ko‘rib chiqilgan kasbiy imtihonlar dasturi va baholash me‘zonlari asosida tuzilgan.

Dastur Urganch davlat universitetining 61010300-Sport faoliyati (faoliyat turlari bo‘yicha) ta’lim yo‘nalish bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi umumiy o‘rta va o‘rta maxsus kasb-hunar ta’limi (BO‘SM, OZIMI) jismoniy tarbiya va sport dasturlari asosida tuzilgan, abituriyentlarning jismoniy mashqlari bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini baholashga mo‘ljallangan.

Dasturning maqsadi va vazifalari

Dasturning asosiy maqsadi – abituriyentlarning jismoniy tarbiya fanidan egallagan bilim, ko‘nikma va malakalari (umumiy va maxsus jismoniy (texnik) tayyorgarlik) holati darajasini belgilangan mezonlar asosida aniqlash hamda baholashdan iboratdir.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2017 yil 20 iyundagi 393-sonli Qarori bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim

muassasalarining bakalavriyatiga talabalarni qabul qilish tartibi va qoidalari to'g'risida"gi Nizomga muvofiq 2023/2024 o'quv yilida Urganch davlat universitetiga 61010300 – Sport faoliyati (**Basketbol**) ta'lim yo'nalishi bo'yicha qabul e'lon qilingan.

Yuqoridagi ta'lim yo'nalishidan ya'ni sport faoliyati (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha) bo'yicha ko'p ballik baholash tizimi asosida kasbiy (ijodiy) imtihonlar o'tkaziladi (sport turlari bo'yicha me'yoriy talablar va baholash mezonlari ilova qilinadi).

Abiturentlar tanlangan sport turidan kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshira-dilar. Ijobiy (kasbiy) imtihonlarni o'tkazishda har bir abituriyentdan o'z qobiliyatini yuqori darajada namoyon qilishiga imkoniyat yaratiladi. Sport turlari bo'yicha ijobiy (kasbiy) imtihon ballarining maksimal yig'indisi (summasi) sinov natijalariga ko'ra (umumiy jismoniy tayyorgarlik va maxsus jismoniy tayyorgarlik bo'yicha) – 156 ballni tashkil etadi.

Tanlangan sport turi bo'yicha me'yoriy talablar sport turlarining xususiyat-lariga oid mashqlardan tuzilgan.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish tartibi

Kasbiy (ijodiy) imtihonlarni o'tkazish maxsus ishlab chiqilgan me'yorlarni qabul qilishdan iborat. Imtihonning har bir qismini topshirish yuqori jismoniy yuklama (nagruzka) va emonsional zo'riqishni talab etadi. Shuni hisobga olgan holda abiturentlarga qulaylik va o'z imkoniyatlarini yuqori darajada namoyon qilishlari uchun imkoniyat yaratish maqsadida ijobiy imtihonlar guruhlariga bo'lingan holda o'tkaziladi hamda bir necha imkoniyatning eng yaxshi natijasi tanlab olinadi.

Kasbiy (ijodiy) imtihonlar quyidagi tartibda o'tkaziladi:

a) abiturentning guruh ro'yxati va pasporti tekshirilgandan so'ng u imtihon topshirish uchun taklif qilinadi;

b) har bir abiturent tanlangan sport turi talablariga mos ravishda sport kiyimida bo'lishi lozim;

v) predmet komissiyasi raisi va imtihon qabul qiluvchilar abiturentlarga imtihonlarni topshirish tartibi va qoidalarini tushuntiradilar;

g) har bir abiturentga sport kiyimini kiyish, chigal yozdi mashqlari (razminka) bajarish va imtihon topshirishga tayyorlanish uchun vaqt beriladi;

d) har bir me'yor topshirilganidan so'ng abiturent tomonidan ko'rsatilgan natija va unga qo'yilgan tegishli (baholash mezonlariga muvofiq ravishda) ball e'lon qilinadi;

e) barcha me'yorlar qabul qilinganidan so'ng abiturentlarga kasbiy (ijodiy) imtihonda to'plangan umumiy ballari e'lon qilinadi;

j) kasbiy (ijodiy) imtihonlarni qayta topshirishga ruxsat etilmaydi;

z) kasbiy (ijodiy) imtihonlarga kechikib kelgan yoki uning birida ishtirok etmagan abiturentlar kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshirishga qo'yilmaydi.

Hujjat topshirgan abituriyentlar sport faoliyati (faoliyat turlari bo'yicha) kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshiradilar. Sport faoliyati (xotin qizlar sportini rivojlantirish) yo'nalishi bo'yicha hujjat topshirgan abituriyentlar ayollarga mo'ljallangan sport faoliyati turlaridan kasbiy (ijodiy) imtihonlarni topshiradilar.

**Umumiy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha erkaklar va ayollar uchun 1000 va
800 metrga yugurish qobiliyatini aniqlash bo'yicha kasbiy (ijodiy)
imtihonning baholash
MEZONLARI**

Maksimal ball – 63				
Erkaklar			Ayollar	
1000 m (daq,s.)			800 m (daq,s.)	
	Natija	Ballar	Natija	Ballar
1.	2:53.00	63	2:53.00	63
2.	2:53.50	62	2:53.50	62
3.	2:54.00	61	2:54.00	61
4.	2:54.50	60	2:54.50	60
5.	2:55.00	59	2:55.00	59
6.	2:55.50	58	2:55.50	58
7.	2:56.00	57	2:56.00	57
8.	2:56.50	56	2:56.50	56
9.	2:57.00	55	2:57.00	55
10.	2:57.50	54	2:57.50	54
11.	2:58.00	53	2:58.00	53
12.	2:58.50	52	2:58.50	52
13.	2:59.00	51	2:59.00	51
14.	2:59.50	50	2:59.50	50
15.	3:00.00	49	3:00.00	49
16.	3:00.50	48	3:00.50	48
17.	3:01.00	47	3:01.00	47
18.	3:01.50	46	3:01.50	46
19.	3:02.00	45	3:02.00	45
20.	3:02.50	44	3:02.50	44
21.	3:03.00	43	3:03.00	43
22.	3:03.50	42	3:03.50	42
23.	3:04.00	41	3:04.00	41
24.	3:04.50	40	3:04.50	40
25.	3:05.00	39	3:05.00	39
26.	3:05.50	38	3:05.50	38
27.	3:06.00	37	3:06.00	37
28.	3:06.50	36	3:06.50	36
29.	3:07.00	35	3:07.00	35
30.	3:07.50	34	3:07.50	34
31.	3:08.00	33	3:08.00	33
32.	3:08.50	32	3:08.50	32
33.	3:09.00	31	3:09.00	31
34.	3:09.50	30	3:09.50	30
35.	3:10.00	29	3:10.00	29
36.	3:10.50	28	3:10.50	28
37.	3:11.00	27	3:11.00	27
38.	3:11.50	26	3:11.50	26

39.	3:12.00	25	3:12.00	25
40.	3:12.50	24	3:12.50	24
41.	3:13.00	23	3:13.00	23
42.	3:13.50	22	3:13.50	22
43.	3:14.00	21	3:14.00	21
44.	3:14.50	20	3:14.50	20
45.	3:15.00	19	3:15.00	19
46.	3:15.50	18	3:15.50	18
47.	3:16.00	17	3:16.00	17
48.	3:16.50	16	3:16.50	16
49.	3:17.00	15	3:17.00	15
50.	3:17.50	14	3:17.50	14
51.	3:18.00	13	3:18.00	13
52.	3:18.50	12	3:18.50	12
53.	3:19.00	11	3:19.00	11
54.	3:19.50	10	3:19.50	10
55.	3:20.00	9	3:20.00	9
56.	3:20.50	8	3:20.50	8
57.	3:21.00	7	3:21.00	7
58.	3:21.50	6	3:21.50	6
59.	3:22.00	5	3:22.00	5
60.	3:22.50	4	3:22.50	4
61.	3:23.00	3	3:23.00	3
62.	3:23.50	2	3:23.50	2
63.	3:24.00	1	3:24.00	1
	3:24.01 va undan ko'p	0	3:24.01 va undan ko'p	0

**BASKETBOL SPORT TURI BO'YICHA KASBIY (IJODIY)
IMTIXONLARNING ME'YORIY TALABLARI VA BAHOLASH
MEZONLARI**

(erkaklar va ayollar uchun)

Ixtisoslik bo'yicha maksimal ball 93

1-test: 1chi 2 ochkolik zonadan, 2chi 3 ochkolik zonadan 5 ta nuqtadan 10 marta to'pni savatga tashlash (tushirilgan to'plar soni va texnika baholanadi) imtixon oluvchining signalidan so'ng bajariladi				2-test: Jarima chiziqdan 10 marta savatga to'pni tashlash (tushirilgan to'plar soni va texnika baholanadi) imtixon oluvchining signalidan so'ng bajariladi				3-test: Maydonning o'ng va chap yon chiziqlari bo'ylab 3 tadan o'rnatilgan fishkalararo to'pni urib borib, u va bu savatga o'ng tomondan o'ng qo'lda va chap tomondan chap qo'l bilan to'p tashlashdan so'ng 1 marta jarima to'pini tashlashni bajarish (vaqt va tushirilgan to'plar soni baholanadi)				
Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchn umumiy ball	Natija	Ball	Texnika uchun ball	Test uchn umumiy ball	Natija		Ball	Texnika uchun ball	Test uchn umumiy ball
								to'plar soni	vaqt (sek.)			
10	20	0-10	30	10	18	0-10	28	5	27	25	0-10	35
9	18	0-10	28	9	17	0-10	27	4	27	20	0-10	30
8	16	0-10	26	8	15	0-10	25	3	27	15	0-10	25
7	14	0-10	24	7	13	0-10	23	2	27	10	0-10	20
6	12	0-10	22	6	11	0-10	21	1	27	5	0-10	15
5	10	0-10	20	5	9	0-10	19	0	27	0	0-10	10
4	8	0-10	18	4	7	0-10	17	0	27 dan ortiq	0	0	0
3	6	0-10	16	3	4	0-10	14					
2	4	0-10	14	2	1	0-10	11					
1	2	0-10	12	1	0	0-10	10					
0	0	0	0	0	0	0	0					

BASKETBOL IXTISOSLIGI BO'YICHA KASBIY (IJODIY) KIRISH IMTIHONLARINING ME'YORIY TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI

Har bir test mashqi son, vaqt xamda texnik jihatlardan to'g'ri va maksimal natija bilan bajarilsa maksimal ball qo'yiladi. Lekin test mashqini bajarishda yo'l qo'yilgan har bir texnik xato uchun 1 ball olib tashlanadi, 10 ta texnik xato – minus 10 ball.

1-test – 20 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 30 ball.

1-test: 1chi 2 ochkolik zonadan, 2chi 3 ochkolik zonadan 5 ta nuqtadan 10 marta to'pni savatga tashlash (tushirilgan to'plar soni va texnika baholanadi) imtixon oluvchining signalidan so'ng bajariladi:

1. Oyoqlarni bukmasdan tik holatda to'p tashlash;
2. Oyoqlarni faqat bukib to'p tashlash;
3. Faqat testda belgilangan usulda to'p tashlamasa;
4. To'pni qo'l kafti bilan tashlash;
5. To'pni ikkinchi qo'l yordamida ushlamasdan tashlash;
6. Gavdani orqaga bukmasdan tashlash;
7. Oyoq va qo'llarning bir vaqtda bukilib yozilmasligi;
8. Chiziqni bosib to'p tashlash;
9. Yon tomonlama turib to'p tashlash;
10. Bosh ortidan to'p tashlash.

Izoh: To'p tashlash boshlash imtixon oluvchining signalidan so'ng bajariladi. To'pni savatga tashlash 3 soniya ichida amalga oshirilishi kerak. Chegaralangan chiziqni bosib to'p tashlansa, qayta takrorlash xuquqi berilmaydi, tushirilgan to'p hisobga olinmaydi.

2-test – 18 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 28 ball.

2-test: Jarima chiziqdan 10 marta savatga to'pni tashlash (tushirilgan to'plar soni va texnika baholanadi) imtixon oluvchining signalidan so'ng bajariladi:

1. Oyoqlarni bukmasdan tik holatda to'p tashlash;
2. Oyoqlarni faqat bukib to'p tashlash;
3. Faqat testda belgilangan usulda to'p tashlamasa;
4. To'pni qo'l kafti bilan tashlash;
5. To'pni ikkinchi qo'l yordamida ushlamasdan tashlash;
6. Gavdani orqaga bukmasdan tashlash;
7. Oyoq va qo'llarning bir vaqtda bukilib yozilmasligi;
8. Chiziqni bosib to'p tashlash;
9. Yon tomonlama turib to'p tashlash;
10. Bosh ortidan to'p tashlash.

Izoh: To'p tashlash boshlash imtixon oluvchining signalidan so'ng bajariladi. To'pni savatga tashlash 5 soniya ichida amalga oshirilishi kerak. Chegaralangan chiziqni bosib to'p tashlansa, qayta takrorlash xuquqi berilmaydi, tushirilgan to'p hisobga olinmaydi.

3-test – 25 ball va texnika uchun – 10 ball, jami – 35 ball.

3-test: Maydonning o'ng va chap yon chiziqlari bo'ylab 3 tadan o'rnatilgan fishkalararo to'pni urib borib, u va bu savatga o'ng tomondan o'ng qo'lda va chap tomondan chap qo'l bilan to'p tashlashdan so'ng 1 marta jarima to'pini tashlashni bajarish (vaqt va tushirilgan to'plar soni baholanadi (5 marta))dagi texnik xatolar:

1. Signaldan oldin startdan chiqib ketish;
2. Fishkalararo o'tganda faqat o'ng qo'lda to'pni urib yurish;
3. Fishkalararo o'tganda faqat chap qo'lda to'pni urib yurish;
4. Shchit tagiga etib bormasdan, ikki qadamni bajarmasdan to'p tashlash;
5. O'ng tomondan o'ng qo'lda, chap tomondan chap qo'lda to'p tashlamasa;
6. To'pni baland sapchitib olib yurish;
7. To'pni ikki qo'lda urib yurish;
8. Shchitdan qatgan to'pni ilib, o'sha tomondan qayta tashlash;
9. Sakramasdan to'p tashlash;
10. To'rtinchi to'p tashlashdan so'ng beshinchi to'p tashlashga to'pni urib yurmasdan olib borish.

Izoh: Testni boshlash imtixon oluvchining signalidan so'ng bajariladi.

Umumiy izoh:

1. Abiturientga testdan oldin 10 min. razminka beriladi.
2. Barcha test natijalarining maksimal bali – 93

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar ijodiy imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga imtihon natijalari e'lon qilingandan so'ng 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmuni faqat o'zlarining to'plagan ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi.

Apellyatsiya komissiyasi a'zolari oliy ta'lim muassasasi rektori buyrug'i bilan tasdiqlanadi.